



Vlaams
Parlement

ingediend op **1376** (2017-2018) – Nr. 1
20 november 2017 (2017-2018)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Kathleen Krekels

over het jaarverslag 2016
van het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
(GO!)

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Kathleen Helsen.

Vaste leden:

Vera Celis, Paul Cordy, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels, Kris Van Dijck;
Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jan Durnez, Kathleen Helsen;
Ann Brusseel, Jo De Ro;
Caroline Gennez, Tine Soens;
Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Peter Persyn, Grete Remen, Willy Segers, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde;
Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers, Orry Van de Wauwer;
Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
Katia Segers, Steve Vandenberghe;
Elke Van den Brandt.

INHOUD

I.	Toelichting door Raymonda Verdyck.....	4
1.	De bijzondere positie van het GO!	4
1.1.	Driedelige organisatiestructuur.....	4
2.	Het jaarverslag 2016	4
2.1.	Speerpunten van het beleid	4
2.2.	Dienstverlening	6
2.3.	Personeel.....	7
2.4.	Financiën	7
2.5.	Infrastructuur.....	7
3.	Evaluatie.....	8
3.1.	Positieve trends	8
3.2.	Knelpunten	8
II.	Bespreking.....	9
	Gebruikte afkortingen	20

Op 7 november 2017 organiseerde de Commissie voor Onderwijs een gedachte-wisseling over het jaarverslag 2016 van het GO!, met Raymonda Verdyck, afgevaardigd bestuurder, en Dirk Mechelaere, afdelingshoofd Organisatie-ondersteuning, van het GO!.

I. Toelichting door Raymonda Verdyck

1. De bijzondere positie van het GO!

Raymonda Verdyck gaat eerst in op de bijzondere positie van het GO!, het onderwijs van en voor de Vlaamse Gemeenschap. Bijna dertig jaar geleden werd de overgedragen grondwettelijke bevoegdheid voor het inrichten van het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap toegekend aan een autonoom orgaan. Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap heeft de grondwettelijke opdracht om neutraal onderwijs in te richten en de vrije keuze van ouders, leerlingen en cursisten te waarborgen.

Het GO! is een neutrale onderwijsverstrekker. Binnen de overgedragen bevoegdheid mag het aan de neutraliteit wel een eigen invulling geven. Dat werd in 2011 bekrachtigd door het Grondwettelijk Hof. Elk personeelslid dient de neutraliteitsverklaring te ondertekenen, een gehechtheidsverklaring aan het GO! te ondertekenen en zich in te schrijven in het pedagogisch project van het GO!. Dat pedagogisch project wordt bij overgedragen bevoegdheid door de raad ingevuld. Het GO! is dus een net en geen koepel, stipt de spreker aan. Met de gehechtheidsverklaring engageert ieder personeelslid zich om de belangen en de waarden van het GO! te verdedigen.

1.1. Driedelige organisatiestructuur

Het GO! heeft een driedelige organisatiestructuur. De drie lagen van de organisatie – de centrale diensten, het mesoniveau en het lokale niveau – zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat betekent echter niet dat het een organisatie is met een centralistische aanpak. Het GO! werkt sterk participatief en de bevoegdheden verschillen naargelang het niveau.

Vanuit de netverbondenheid wil het GO! inzetten op de gedragenheid. De standpunten die het GO! inneemt, onder meer bij de Vlor, worden besproken via netwerkmomenten en overlegorganen waaraan alle lagen van de organisatie participeren. Het memorandum voor de huidige Vlaamse Regering kwam bijvoorbeeld tot stand na een open bevraging die naar alle personeelsleden, ouders en leerlingen werd gestuurd, schetst de spreker.

2. Het jaarverslag 2016

2.1. Speerpunten van het beleid

In 2016 voelde het GO! de noodzaak aan om het bestaande pedagogisch project te actualiseren. Gedurende tien jaar had men ingezet op de component actief pluralisme. Gezien de evoluties in de samenleving gaat dat echter niet ver genoeg, aldus Raymonda Verdyck. Men moet niet alleen de rijkdom van de verscheidenheid in de scholen valoriseren, maar ook sterker inzetten op actieve betrokkenheid en participatie van jonge mensen. Ze moeten leren samenleven. Daarom is het belangrijk om sterk in te zetten op actief burgerschap en op de daaraan verbonden componenten, zoals een actieve participatie in de samenleving door alle leerlingen van het GO!. In de studie van ICCS rond actief burgerschap werden twee knelpunten aangestipt: de kloof tussen allochtoon en autochtoon en de grote discrepantie tussen de A- en de B-stroom.

Het pedagogisch project van het GO! ziet alle leerlingen als toekomstige burgers van onze samenleving. Elke leerling wordt betrokken bij het project van het actief burgerschap. Rond dat thema lopen er elf pilootprojecten binnen aso, tso, bso, buso en centra voor deeltijds leren.

Het GO! heeft ook sterk ingezet op de preventie van radicalisering en polarisering. Alle scholen hebben de basisvorming rond dit thema gekregen. Ondertussen zijn er meer dan 1200 ankerfiguren gevormd in de verschillende scholen. Dit wordt gecontinueerd in 2017. Het GO! is ook ingegaan op de vragen van de leerkrachten islamitische godsdienst om beter te leren omgaan met bepaalde boodschappen op het internet.

Het streven naar gelijke kansen blijft een van de fundamenteën van het GO!, benadrukt de spreker. Elk talent is welkom bij het GO!. Het is ook de bedoeling om elk talent tot aan de eindmeet te brengen, ongeacht de achtergrond.

Het strategisch plan GO!20 2.0 werd geactualiseerd. Ondertussen wordt er ook nagedacht over de doelstellingen voor een volgende regering en voor 2030.

Het GO! maakt ook werk van visieontwikkeling. Er werd bijvoorbeeld een brede visie ontwikkeld rond inclusief onderwijs. Dat denkproces werd getriggerd door de implementatie van het M-decreet en door de realisatie van het ondersteuningsmodel. Het begrip 'inclusief onderwijs' betekent voor het GO! dat men dient te kijken naar de mogelijkheden van de leerling, rekening houdend met zijn of haar achtergronden. Op basis daarvan dient men de leerling toe te leiden naar het beste onderwijs om die kansen waar te maken. Het GO! wil niet langer uitgaan van de tweedeling tussen gewoon en buitengewoon onderwijs. Het wil het onderwijs vooral zien als een kwaliteitsvolle dienstverlening die het kind op de juiste plaats brengt en zo bijdraagt aan zijn volwaardige ontwikkeling.

Het GO! heeft ook een visie ontwikkeld over STEM. Voor het GO! dient STEM te beginnen in het kleuteronderwijs. Daar moet men de kinderen beginnen stimuleren om de wereld te ontdekken en om probleemoplossend te denken. Het is de bedoeling dat de jonge mensen evolueren van STEM-geletterdheid naar STEM-expertise, en dat ze bewust kiezen voor een STEM-opleiding.

Binnen de eigen organisatie heeft het GO! ook gewerkt rond bestuurlijke optimalisatie. Tot voor kort waren er nog 28 scholengroepen, nu zijn dat er nog 26. Sommige scholengroepen hebben onvoldoende schaalgrootte om de dienstverlening aan de scholen ten volle in te vullen. Daarom is er een evolutie naar schaalvergroting, schetst de spreker. Het is de bedoeling om de kerntaken op de verschillende niveaus grondig te analyseren om een complementaire werking, over de drie lagen van de organisatie heen, mogelijk te maken. De school moet volwaardig met het pedagogisch werk bezig kunnen zijn.

Gezien het decretale werk dat er op dat vlak in het verschieft lag, heeft het GO! een interne denkoefening gedaan rond een optimale invulling van de teams voor leerlingenbegeleiding. De CLB's moeten de leerlingen en de scholen maximaal ondersteunen op het vlak van onderwijsloopbaanbegeleiding en problematische situaties van leerlingen. De teams moeten de verschillende profielen kunnen invullen die nodig zijn om de ondersteuning te garanderen.

Het GO! heeft ook sterk ingezet op technologische evoluties zoals 'School on the cloud'. Binnen GO! 3.0 wordt er sterk ingezet op 'computational thinking'. Dat betekent dat jonge mensen een onderzoekende benadering moeten aanleren en onder meer leren programmeren.

Het GO! doet ook aan externe belangenbehartiging, onder meer binnen de Vlor. Als onderwijsverstrekker participeert het aan alle onderhandelingen rond onderwijsbeleid.

2.2. Dienstverlening

De dienstverlening aan en ondersteuning van de scholengroepen is een tweede belangrijke opdracht die door het bijzonder decreet aan het GO! wordt toegekend. Daarbij ging het in 2016 om de implementatie van het M-decreet, de modernisering van het secundair onderwijs, de samenwerkingsmogelijkheden in het volwassenenonderwijs en de integraalplannen. Om de invoering van het M-decreet te ondersteunen, werd er in 2016 gewerkt met ankerscholen. Sinds de nieuwe matrix van het secundair onderwijs duidelijk werd, is men concreet beginnen nadenken over de organisatorische en inhoudelijke invulling ervan, te beginnen met de eerste graad. Het werken met domeinscholen, met campus-scholen, was daarin een belangrijk issue. Het GO! maakt sinds enkele jaren integraalplannen voor alle scholengroepen. Deze plannen geven een volledig beeld van een scholengroep, inhoudelijk, onderwijskundig en infrastructuur. Dat beeld wordt geconfronteerd met de prognoses, onder meer de verwachte demografische evoluties. Op basis daarvan wordt onderzocht hoe men het onderwijs in bepaalde regio's het best toekomstgericht kan benaderen, hoe men de bestaande noden kan detecteren en hoe men de infrastructuur beter kan inzetten.

Op pedagogisch vlak heeft het GO! sterk ingezet op de interne kwaliteitszorg in de scholen. Het bijzonder decreet bepaalt dat de pedagogische begeleidingsdienst integraal deel uitmaakt van het GO!, merkt de spreker op. De raad is bevoegd voor de kwaliteitsbewaking binnen het gehele net. Bij de kwaliteitszorg gaat men uit van de analyses die onder meer het resultaat zijn van de doorlichtingen van de inspecties. Via het netwerk van CODI's en DICO's houdt men ook de vinger aan de pols op het vlak van kwaliteit en pedagogisch beleid. Scholen kunnen op het GO! een beroep doen voor pedagogische ondersteuning en begeleiding. Er wordt echter ook een aanbodgerichte aanpak gehanteerd als men vaststelt dat bepaalde scholen extra ondersteuning nodig hebben, vakgericht of op systeemniveau.

In 2016 heeft het GO! versterkt ingezet op OKAN, geeft Raymonda Verdyck mee. Er zijn professionaliseringsmomenten ontwikkeld en er werd gezorgd voor de nodige infrastructuur. De pedagogische begeleiding heeft ook sterk ingezet op innovatie. Daarvoor verwijst zij naar GO! 3.0. De organisatie van de scholen werd flexibel benaderd. Groepen leerkrachten konden aan de slag gaan met groepen leerlingen. Daarbij werd ook gebruikgemaakt van bepaalde technologieën. Leerlingen kunnen bijvoorbeeld opnames van lesmomenten opnieuw bekijken via Smartschool. Zo kan men het nodige maatwerk bieden om de ontwikkelingsritmes te kunnen ondersteunen.

In 2016 heeft het GO! ook de leerlijn burgerschap en de burgerschapsbooster ontwikkeld. Dat werd sterk ondersteund door de pedagogische begeleiding. De burgerschapsbooster is een meetinstrument dat de verschillende componenten van burgerschap – kennis en kunde, vaardigheden en attitudes – in een onlinebevraging aanbiedt aan de scholen van het GO!. Op basis van de scores van de leerlingen kunnen de scholen vaststellen op welke facetten ze sterker moeten inzetten en kunnen ze bijkomende methodes ontwikkelen. De leerlijn burgerschap is een echte leerlijn voor het hele secundair onderwijs. Actief burgerschap is een deel van het pedagogisch project. Het moet dus deel uitmaken van de schoolcultuur, over alle vakken heen. Vermits het niet altijd mogelijk is om daar voldoende diep op in te gaan, kan de leerlijn ook aangeboden worden in de vrije ruimte van de beschikbare uren. Ondertussen zijn er elf scholen die binnen de vrije ruimte een of twee uur per week werken rond deze leerlijn.

Het GO! beschikt ook over een Permanente Ondersteuningscel die de dienstverlening organiseert ten aanzien van de CLB's. In 2016 is er intensief gewerkt rond professionalisering inzake radicalisering, onthaal van vluchtelingen, M-decreet en onderwijsloopbaanbegeleiding.

2.3. Personeel

De dienstverlening ten aanzien van de scholengroepen verloopt via het personeel van de eigen centrale diensten, licht de spreker toe. Daarvoor krijgt het GO! een overheidsdotatie. De personeelsleden van het GO! zijn gevat door het Vlaams personeelsstatuut. Het beleid van de Vlaamse overheid rond ambtenarenzaken is dus op hen van toepassing. Het Vlaamse regeerakkoord bevatte een engagement om te streven naar een reductie van het aantal personeelsleden van het GO!. Tegen eind 2019 moet het GO! meer dan 1,4 miljoen euro inleveren op personeel, op een totaalbudget van ongeveer 13 miljoen euro. Dat is veel, zeker als men rekening houdt met de gigantische besparingsoperatie van 2004, merkt Raymonda Verdyck op.

Vanuit de centrale organisatie van het GO! werd, in samenwerking met de scholengroepen, een hr-netwerk uitgewerkt. Het personeelsbeleid moet op elk bestuursniveau correct en degelijk worden ingevuld. Inzake het uitwerken van een hr-visie is er binnen het onderwijs zeker nog werk aan de winkel. De drie niveaus van de organisatiestructuur zijn dit momenteel aan het invullen.

Het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap wordt ook gevat door het Klachtendecreet dat opgevolgd wordt door de Vlaamse Ombudsman. Het GO! zet in op een eenvoudige en laagdrempelige klachtenprocedure. De schooldirecteur blijft het eerste aanspreekpunt. In alle scholengroepen en scholen kan men met klachten echter ook terecht bij onafhankelijke personen. Er is een netwerk opgebouwd om lessen te trekken uit de bestaande klachten. Momenteel zijn er bijvoorbeeld nauwelijks nog klachten over de communicatie rond kinderen van gescheiden ouders. Dat is het resultaat van de vorming die daarover werd opgezet.

2.4. Financiën

Het GO! moet alle informatie over de geconsolideerde jaarrekening en over de begroting doorspelen aan de Vlaamse overheid. Dat maakt deel uit van de Vlaamse begroting. Het GO! bestaat uit scholengroepen en centrale diensten. De centrale diensten beheren de gronden en de gebouwen. Ze ontvangen de nodige werkings- en personeelsmiddelen om de eigen organisatie te runnen. De scholengroepen bezitten vooral het schoolmeubilair. Ze ontvangen werkingsmiddelen voor de scholen op basis van de leerlingenaantallen. Ze ontvangen echter geen middelen voor het organiseren van het mesoniveau, het niveau van de scholengroepen, dat werd ingevoerd door het tweede bijzonder decreet. De 120 punten die nodig zijn voor de algemeen directeur die aan het hoofd staat van een scholengroep worden gehaald uit de puntenenveloppe van de scholen zelf.

2.5. Infrastructuur

Het bijzonder decreet bepaalt dat het GO! ook de bouwheer is van de infrastructuurprojecten. Daartoe werd een infrastructuurbeleidsplan ontwikkeld. De bedoeling daarvan is om het patrimonium, binnen de context van schaarse mensen en middelen, zo goed mogelijk te beheren. De realisaties van 2016 bevatten niet alleen de projecten die werden opgeleverd, maar ook de projecten die opgestart of in ontwikkeling zijn. Het GO! volgt ook de DBFM-projecten mee op, samen met de projectontwikkelaar. Op aangeven van de scholengroepen kunnen de centrale diensten van het GO! de eigen gronden en gebouwen

verkopen, op het ogenblik dat ze niet langer dienstig zijn voor onderwijs. De middelen die daarbij gegenereerd worden, moeten uiteraard opnieuw in schoolgebouwen worden geïnvesteerd.

3. Evaluatie

3.1. Positieve trends

Een positieve trend die binnen de evaluatie van 2016 werd aangehaald, is dat het leerlingenaantal van het GO! de voorbije jaren in stijgende lijn gaat, stipt de spreker aan. Bij de start van dit schooljaar werd de kaap van de 200.000 leerlingen opnieuw gerond. De schoolbevolking stijgt sneller dan de nataliteit. Het marktaandeel van het GO! is sinds 2009 gestegen van 14 naar 17 percent. In het buitengewoon kleuter- en lager onderwijs is er geen stijging, als gevolg van de implementatie van het M-decreet. Het GO! groeit overal, niet alleen in de regio's met een demografische groei.

Het GO! heeft de voorbije jaren sterk ingezet op innovatie, diversiteit en burgerschap. Het heeft zich meer laten zien vanuit de kracht die het te bieden heeft. De resultaten van de doorlichtingen zijn positief. De ouders kunnen die doorlichtingsverslagen ook raadplegen. Het GO! kan dus worden gezien als kwaliteitsvol onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, aldus de spreker. Het nieuwe pedagogisch project is participatief tot stand gekomen. Er is sterk ingezet op netwerken, er werd gewerkt rond de waarden en inhouden van het GO!. Het GO! heeft een voortrekkersrol gespeeld rond innovatie. Dat alles heeft de netverbondenheid en het engagement van het personeel sterk verhoogd.

3.2. Knelpunten

Het GO! zou nog meer kunnen groeien als het beschikte over voldoende capaciteit, stelt de spreker. Deze opmerking geldt voor heel Vlaanderen en niet alleen voor de steden met een gekende capaciteitsproblematiek. In het voorbije jaar moesten de scholen ongeveer 5000 leerlingen weigeren.

Het GO! is blij met de extra investeringen van deze Vlaamse Regering in infrastructuur. Op dit ogenblik is het echter niet overal mogelijk om het basisniveau te waarborgen, namelijk droog, warm en proper. Om het patrimonium in stand te houden, is er volgens Raymonda Verdyck twee miljard euro nodig. Het GO! krijgt echter slechts veertig miljoen euro per jaar. Op basis van Onderwijsdecreet II zou het GO! momenteel 23,3 percent moeten krijgen in vastleggingsbudgetten. Het krijgt echter een percent minder. Sinds het ontstaan van Onderwijsdecreet II is er immers geen herberekening gebeurd op basis van de leerlingenaantallen.

Een ander knelpunt is dat de opbrengst van de verkoop van gronden en gebouwen pas twee jaar later mag worden aangewend. Bovendien zijn de budgetten voor infrastructuur versnipperd: er is niet alleen het geld voor het verhogen van de capaciteit, maar ook DBFM, de reguliere planning, het openstellen van de sportinfrastructuur, de milieumaatregelen en de zonnepanelen. Het opmaken van de diverse dossiers kost heel wat tijd en moeite. In tegenstelling tot AGION kan het GO! geen budgetten vastleggen voor bepaalde projecten. Het dossier moet volledig gegund zijn vooraleer men de vastlegging kan doen. Daarom moet men tijdig weten wat de budgetten zijn om de vastlegging te kunnen realiseren. Het bestaan van verschillende beslissingswegen voor de toekenning van middelen komt neer op het uithollen van de bevoegdheid van de raad om de infrastructuurprojecten te bepalen.

Het GO! diende een aantal besparingen te doen op personeel, bovenop de besparingen van 2004. In die richting kan men niet blijven doorgaan, merkt de spreker op. De overheid moet ervoor zorgen dat het GO! zijn opdracht volwaardig kan invullen. Men moet zorgvuldig omspringen met de mensen in de organisatie. Ook de besparingen op de werkingsmiddelen van scholen en scholengroepen blijven een grote bezorgdheid. De begroting 2018 biedt wel wat soelaas. De spreker vreest wel voor de impact van de stijgende olieprijs, zeker als het een strenge winter zou worden.

Het deeltijds kunstonderwijs van het GO! kent eveneens een groei. Gelet op de gesloten enveloppe is het subsidiebedrag per leerling dus aan het dalen. Het decreet over het deeltijds kunstonderwijs verwees ook naar derdengelden. In tegenstelling tot de andere onderwijsverstrekkers kan het GO! echter alleen middelen krijgen van de Vlaamse overheid. Het gaat om gefinancierd onderwijs en niet om gesubsidieerd onderwijs. Raymonda Vandyck vraagt om op dat vlak de nodige evenwichten te blijven garanderen.

De internaten die bij een instelling voor buitengewoon onderwijs horen, vormen nog altijd een probleem, ondanks de bepalingen van Onderwijsdecreet XX. Ook in 2018 zullen deze internaten geen werkingsmiddelen krijgen. De nodige middelen moeten dus worden gegenereerd via voorafnames op de gewone internaten en de werkingsmiddelen van de scholen. Het bedrag dat de internaten in de loop van de jaren niet hebben gekregen, is intussen opgelopen tot ettelijke miljoenen euro.

De spreker hoopt dat de Vlaamse overheid in haar regelgeving rekening zal houden met de grondwettelijke opdracht van het GO!. Het GO! moet 5000 leerlingen weigeren. De vrije keuze is op dit ogenblik dus niet gegarandeerd. Een Brusselse organisatie, waarbij ook ouders betrokken zijn, heeft tegen het GO! een procedure aangespannen omdat kinderen geen toegang krijgen tot de scholen van hun keuze binnen het gemeenschapsonderwijs. Ook de federale en de Vlaamse overheid en de VGC zijn daarin gedagvaard. Het GO! vraagt dus dat de middelen zodanig verdeeld worden dat het zijn grondwettelijke opdracht kan invullen.

II. Bespreking

Jos De Meyer stelt vast dat het leerlingenaantal stijgt binnen het aso, maar daalt binnen het tso en het bso. De arbeidsmarkt heeft nochtans een grote nood aan technisch geschoolden. Hoe is die trend te verklaren? Is dat een algemene trend voor alle onderwijsnetten?

Het gemeenschapsonderwijs verkoopt gronden en gebouwen die het niet langer kan gebruiken voor het onderwijs. De opbrengst van de verkoop moet opnieuw in schoolgebouwen geïnvesteerd worden. Dat bedrag kan echter pas twee jaar na de ontvangst vastgelegd worden. Daarna volgt pas de realisatie van het project. Het GO! vraagt de opheffing van deze regel. Is er hierover al overleg geweest met het kabinet-Begroting of met de administratie? Zo ja, hoe zal dit eventueel worden aangepast?

Kris Van Dijck merkt op dat de Vlaamse overheid haar opdracht op het vlak van onderwijs in twee bijzondere decreten heeft toegekend aan het GO!. Deze commissie moet dus geregeld reflecteren over de vraag of die opdracht naar behoren vervuld wordt. Daarom vindt hij dat men er een gewoonte moet van maken om het jaarverslag van het GO! te bespreken in de onderwijscommissie.

De keuze voor een school gebeurt steeds minder op basis van het net of de koepel. Vooral het aanbod en de perceptie van kwaliteit bepalen de keuze. De Commissie voor Onderwijs is mettertijd steeds meer belang gaan hechten aan de samenwerking tussen de scholen, over netten heen. Het parlement heeft bijvoorbeeld een oproep gelanceerd om de krachten te bundelen voor de implementatie van het M-decreet. Op het terrein blijkt het water echter vaak nog te diep. Het GO! zou de drijvende kracht moeten zijn om de samenwerking tussen de verschillende koepels en netten mogelijk te maken. Die positieve ingesteldheid is al bij veel mensen aanwezig, maar er is nog vooruitgang mogelijk.

Het groeiend marktaandeel van het GO! is op zich positief. Men moet echter vooral oog hebben voor de kwaliteit, meer dan voor de kwantiteit, besluit het lid.

Caroline Gennez feliciteert het GO! met de groei van zijn marktaandeel. Het organiseren van een publiek gefinancierd officieel openbaar onderwijs is een belangrijke overheidsopdracht, misschien wel de belangrijkste opdracht op het Vlaamse niveau.

Het onderwijs vormt de burgers van morgen. Daarom is het positief dat burgerschap centraal zal staan binnen het nieuwe PPGO.

Haar fractie vindt het positief dat het GO! gelijke kansen centraal stelt. Voor het eerst in 25 jaar is dat echter geen strategische doelstelling meer in het regeerakkoord of de beleidsnota van de onderwijsminister. Hoe gaat het GO! daarmee om?

Voor de evolutie van de werkingsmiddelen verwijst de spreker naar de noodkreet van het GO!. In 2016 was er een besparing van in totaal 6,25 miljoen euro. Hoeveel is de besparing per leerling in het basis- en het secundair onderwijs?

De inzet van het GO! op inclusief onderwijs is positief. Tegen 2030 wil het GO! evolueren naar volledig inclusief onderwijs. Dat is belangrijk om trendsettend te blijven in Vlaanderen en om aan de internationale verplichtingen te voldoen. In juli kregen de onderwijsverstrekkers een nieuw zorgondersteuningsmodel door de strot geramd dat op 1 september van start moest gaan, aldus Caroline Gennez. Die termijn was veel te kort. Hoe wordt dat nieuwe model momenteel geëvalueerd?

De modernisering van het secundair onderwijs hangt samen met de nieuwe eindtermen. Het parlement was lang bezig met het uitwerken van een basiskader daarvoor, maar werd geconfronteerd met een regeringsdictaat. Hoe reageren de onderwijsverstrekkers daarop? Werden zij betrokken bij het uitwerken van de finale voorstellen?

De onderwijsverstrekkers zeggen unaniem dat het niet haalbaar is om de modernisering van het secundair onderwijs te laten ingaan op 1 september 2018. Hebben ze ondertussen al het gewenste jaar uitstel bekomen?

De planlast wordt in het onderwijs gezien als een groot probleem, stelt de spreker. Het verrichten van metingen is belangrijk om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen. De leerkracht moet zich echter maximaal kunnen toeleggen op zijn pedagogische en didactische opdracht. Op het terrein zegt men dat er nog niet veel te merken is van de aangekondigde Operatie Tarra. Wat is de stand van zaken op dat vlak?

Inzake infrastructuur is er volgens de spreker de voorbije jaren een inhaalbeweging ingezet, weliswaar via DBFM-projecten. Er zijn echter nog altijd wachtlijsten, zowel voor de capaciteit als voor de kwaliteitsverbetering van de infrastructuur.

De minister werkt met meerjarenplanningen, zodat de inrichtende machten weten wanneer ze over welke middelen kunnen beschikken. Hoe kan men de versnippering reduceren zodat de inrichtende machten hun investeringen nog beter kunnen plannen?

Koen Daniëls vindt het positief dat de Commissie voor Onderwijs vandaag voor het eerst het jaarverslag van het GO! bespreekt.

Hij stelt vast dat het GO! twee jaar moet wachten vooraleer het de middelen van een verkoop kan aanwenden en wil wat meer uitleg over de achtergrond van dit systeem.

Het lid vindt het goed dat gronden en gebouwen die niet meer gebruikt worden voor onderwijs te gelde gemaakt kunnen worden om te investeren in onderwijs. Om de beschikbare middelen te maximaliseren, wordt er gewerkt met openbare verkopen. Onderzoekt men vooraf of er andere onderwijspartners interesse hebben voor die gebouwen of gronden? Als men op een bepaald ogenblik overtollige capaciteit verkoopt, dan is die voorgoed verloren voor het onderwijs. Ziet mevrouw Verdyck mogelijkheden om die terreinen niet verloren te laten gaan voor het onderwijs?

De spreker betreurt dat het jaarverslag niet meer aandacht besteedt aan het volgens hem schitterende computerprogramma van het GO! dat een duidelijk overzicht biedt van de beschikbare onderwijsinfrastructuur. Kan men daarmee de nood aan bijkomende klaslokalen, refters, sportlokalen of speelplaatsen concretiseren?

De aandacht van het GO! voor inclusie is zeker positief. De spreker dringt wel aan op een realistische inclusie. Sommige kinderen of jongeren kunnen niet mee binnen een klassikale setting. Hij veronderstelt dat het mogelijk moet blijven om individuele ondersteuning te bieden.

Wat is de concrete vraag van het GO! rond de internaten? Onderwijsdecreet II vermeldt de wens van het parlement om dit om de vijf jaar te actualiseren. Dat is echter nog niet gebeurd. De gehanteerde berekeningen zijn onduidelijk. Er worden ook gecumuleerde bedragen gehanteerd. Kan men met historische reeksen aangeven welke bijstellingen er hadden moeten gebeuren sinds Onderwijsdecreet II en wat er al is gebeurd?

De inkomsten uit beleggingen bedragen 102.000 euro. Misschien heeft het GO! een belegging gevonden met een grote interestvoet, of misschien beschikt het GO! over heel wat liquide middelen die het kan beleggen. Gaat het om middelen die het GO! nodig heeft voor het sociaal passief of gaat het om vrije liquide middelen, die worden gespaard voor een bepaald doel?

Het aantal contractuelen en vastbenoemden daalt binnen de centrale diensten. Dan gaat het over de centrale diensten in Brussel en over de scholengroepen. Hoeveel personeelsleden zijn er die niet in rechtstreeks contact staan met leerlingen?

Wat zijn de knelpunten om nog verder te gaan in de openstelling van gebouwen? Daarbij gaat het niet over de DBFM-contracten, want daar zijn de knelpunten al duidelijk. Het gebruik van de huurinkomsten kan een dergelijk knelpunt zijn. Moet dat worden gecompenseerd in het kader van het ESR-stelsel?

Uit de cijfers van IDEWE blijkt dat één personeelslid op zeven het gevoel heeft gepest te worden. Zij merken soms op dat ze hun klacht moeten indienen bij

mensen die nadien over hen beslissen. Is het niet zinvol om daarvoor een onafhankelijke dienst op te zetten?

Het GO! maakt zich zorgen over de organisatie van de lerarenopleidingen, in het licht van zijn pedagogisch project. Welke oplossing ziet het GO! daarvoor?

Steve Vandenberghe heeft naar eigen zeggen een sterke band met het GO!. Het dossier van de bestuurlijke optimalisatie ligt hem na aan het hart. Vandaag de dag moeten directeurs nog veel dingen zelf doen. Binnen de scholengroepen moet het mogelijk zijn om de directies de taken te laten doen waarin ze echt goed zijn, bijvoorbeeld door schaalvergroting en samenwerking. Hij wil weten wat mevrouw Verdyck daarover denkt.

Het GO! zet sterk in op interne kwaliteitszorg. Dat blijkt ook uit de doorlichtingsverslagen. Bij een ongunstig advies worden de pedagogische begeleidingsdiensten ingeschakeld om de school in kwestie te begeleiden. Daardoor blijft er soms te weinig tijd over om proactief en aanbodgericht te gaan werken. Het lid vreest dat het sterke punt van het GO! daardoor op de helling kan komen te staan.

De invoering van het M-decreet heeft geleid tot een grote werkdruk bij de CLB's. Daardoor moeten de scholen lang wachten om de nodige hulp te krijgen bij de begeleiding van de betrokken kinderen. Zo gaat er vaak kostbare tijd verloren. Krijgt het GO! ook signalen van het werkveld dat dit een aandachtspunt is?

De spreker vindt het positief dat het GO! sterker zal inzetten op het hr-beleid. Dat is immers essentieel binnen een school. De directeurs hebben daarbij echter ondersteuning en begeleiding nodig. Welke concrete resultaten wil men bereiken met het hr-beleid en tegen wanneer?

Dat het GO! leerlingen moet weigeren omwille van capaciteitstekorten is een fundamenteel probleem. Daardoor komt de keuzevrijheid van de ouders in het gedrang. Dat moet in de toekomst zeker worden aangepakt.

Het besparingsbeleid brengt de kwaliteit van het gemeenschapsonderwijs in het gedrang, meent de spreker. De scholen moeten beschikken over de middelen die nodig zijn om aan de eisen van de inspectie van de Vlaamse overheid te voldoen. Individuele begeleiding, het verrijken van hoeken in de kleuterklassen, investeringen in ICT, het kost allemaal geld. Men mag niet verwachten dat de scholen voortdurend externe activiteiten organiseren of dat de leerkrachten zelf het materiaal aankopen, besluit *Steve Vandenberghe*.

Kathleen Krekels beseft dat er op het beleidsniveau diverse projectwerkingen en stuurgroepen opgestart zijn. Het verslag gaat echter niet in op de resultaten van soortgelijke werkingen in de vorige jaren. Ze vraagt om het jaarverslag 2017 zo op te maken dat een opvolging van de resultaten mogelijk wordt.

Rond het inclusief onderwijs werd een veranderingstraject opgestart dat in meerdere fasen zal verlopen. Tegen 2030 wil het GO! een volledig inclusief onderwijs realiseren. Hoe wil men dat concreet aanpakken? Welke rol ziet men nog voor het buitengewoon onderwijs?

Het GO! werkt rond de hervorming van de leerlingenbegeleiding. Zullen de initiatieven van het GO! aansluiten bij het nieuwe decreet dat daarover wordt uitgewerkt en bij de vraag naar samenwerking over de netten heen?

Hoe is het opstarten van een hr-netwerk in overeenstemming te brengen met de vraag naar meer autonomie voor de directies?

Jan Durnez weet dat Onderwijsdecreet II verouderd is. Ondertussen heeft de meerjarige toewijzing van de capaciteitsmiddelen de zaken nog wat complexer gemaakt. Hebben de netten daarover al overleg gepleegd?

Kathleen Helsen begrijpt dat de positieve trends in het GO! gezien worden als het resultaat van verschillende elementen, waaronder de sterke inzet op innovatie. In Diest werd er binnen het gemeenschapsonderwijs een innovatief project gerealiseerd onder begeleiding van Flanders Synergy. Flanders Synergy zou tijdelijk aan de slag gaan met een aantal projecten binnen het Vlaamse onderwijs. Zo moest het Vlaamse onderwijs leren om in de toekomst op eigen kracht innovatief te zijn. Die projecten zijn nu verlengd, want het is blijkbaar niet evident om binnen het onderwijs op eigen kracht innovatie te realiseren. Wil het GO! in de toekomst kunnen rekenen op een externe organisatie voor het begeleiden van innovatie binnen het onderwijs?

Het GO! ontwikkelt een nieuwe visie rond inclusief onderwijs en kiest voor een evolutie naar een totaal inclusief onderwijs. Het Vlaams Parlement heeft een nieuw kader gecreëerd dat zich vooral richt op het gewoon onderwijs. Het kader van het buitengewoon onderwijs bestaat al sinds de jaren 70. In het begin van de discussie was er ook aandacht voor het buitengewoon onderwijs, maar uiteindelijk bleef de situatie daar grotendeels ongewijzigd. Besteedt de nieuwe visie van het GO! ook aandacht aan het buitengewoon onderwijs? Hoe moet men dat onderwijs vormgeven, rekening houdend met de nieuwe wetenschappelijke inzichten? Moet er op vrij korte termijn een nieuw decretaal kader worden ontwikkeld van waaruit men kan evolueren naar meer inclusief onderwijs?

De CLB's van het GO! zitten ingekapseld in de scholen. Uit de audit is gebleken hoe belangrijk het is dat de CLB's voldoende onafhankelijk kunnen werken. Kan men de onafhankelijke werking van de CLB's voldoende garanderen als ze ook in de toekomst ingekapseld blijven binnen de scholen?

Raymonda Verdyck zegt dat het groeiende aandeel van het aso en het dalende aandeel van tso en bso bij alle onderwijsverstrekkers bestaat. Binnen het GO! kan een deel van de daling in het tso en het bso echter te maken hebben met demografische elementen waardoor de uitstroom groter was dan de instroom. Het GO! is niet blij met het behoud van de onderverdeling in aso, tso en bso, geeft de spreker mee. Het GO! wil alle vormen van onderwijs kunnen aanbieden om de leerlingen alle kansen te bieden om hun talenten te ontwikkelen.

De middelen die voortvloeien uit de verkoop van vastgoed mogen pas twee jaar later worden benut. Na gesprekken met de minister van Begroting zou het nu de bedoeling zijn om te evolueren naar een systeem waarbij de middelen het volgende jaar zouden kunnen worden gebruikt. Het bestaande systeem is inderdaad tot stand gekomen om te verhelpen aan de problemen van een eerder systeem. Vroeger was het GO! op basis van het Boekhoudbesluit verplicht om de ontvangen middelen in hetzelfde jaar te gebruiken. Als een verkoop vertraging opliep, konden de financiële prognoses echter niet worden gerealiseerd. Dan kwam de ESR-neutraliteit in het gedrang. Binnen het bestaande systeem gaat het om een niet-budgetneutrale invulling. Bij elke begrotingsbespreking bestaat dus het risico dat het GO!, omwille van andere uitgaven, die middelen niet kan benutten. In principe kan 25 percent van de middelen van de pedagogische begeleiding overgedragen worden naar het volgende jaar. In 2017 mag het GO! echter slechts vijftien percent van de middelen overdragen. Dat is volgens de spreker een beperking van de vrijheid die anderen wel hebben.

Raymonda Verdyck is zeker bereid om van de parlementaire bespreking van het jaarverslag van het GO! een gewoonte te maken. Het jaarverslag wordt voor het eerst in deze vorm opgemaakt en die biedt meer duidelijkheid over de

inhoudelijke werking. In de toekomst zal ook de evaluatie van het voorbije jaar opgenomen worden.

Het GO! hecht belang aan kwaliteit, maar ook aan kwantiteit. Het wil kwalitatief onderwijs aanbieden aan een groot aantal leerlingen.

Als verplicht neutrale onderwijsverstrekker sluit het GO! zich aan bij de officiële onderwijsverstrekkers met een vergelijkbaar pedagogisch project. De publieke onderwijsverstrekkers hebben zich geëngageerd om te streven naar een sterkere samenwerking. Op dit moment is er samenwerking rond het ontwikkelen van leerplannen, professionalisering en het ondersteuningsmodel. Een samenwerking tussen een verplicht neutraal onderwijs en een levensbeschouwelijk onderwijs ligt echter moeilijker, ook bij de ouders, merkt de spreker op. Toch ontmoeten de vertegenwoordigers van de verschillende netten elkaar geregeld. Men moet echter rekening houden met de vrijheid van onderwijs en met de verschillen tussen de pedagogische projecten.

De besparingen op de werkingsmiddelen vormen het grootste knelpunt om sterk te blijven inzetten op een beleid van gelijke onderwijskansen. De lineaire besparing heeft op het GO! een grotere impact gehad. Ze werd namelijk ook toegepast op de middelen voor de vrije keuze en op de SES-middelen, die voor het GO! relatief belangrijker zijn, aldus Raymonda Verdyck.

De termijn voor de invoering van het M-decreet was inderdaad heel kort, beaamt de spreker. Binnen een korte tijdsspanne werd er veel constructief werk geleverd, onder meer om de personeelsleden op de juiste plaats te kunnen inzetten. Op dat vlak was er een goede samenwerking tussen OVSG, POV en GO!. Voor de kleinere types was er ook samenwerking met de andere partners.

Ze hoopt dat er voor de toekomstige dossiers een ruimere termijn zal worden gehanteerd. Het is dus niet haalbaar om het nieuwe systeem voor het secundair onderwijs op 1 september 2018 te laten ingaan, ook al begint er nu duidelijkheid te komen rond de problematiek van de eindtermen. Alle ontwikkelcommissies rond de eindtermen moeten hun resultaten nog voorleggen, de leerplannen moeten nog vorm krijgen en de leerkrachten moeten dat kunnen implementeren. Daarom heeft het GO! aan de minister een uitstel met een schooljaar gevraagd. De minister heeft gezegd dat ze dit zal voorleggen aan de Vlaamse Regering.

De overheid en de onderwijsverstrekkers hebben een hele bundel afspraken gemaakt rond planlastvermindering. Het GO! maakt zich wel zorgen omdat de invulling van de planlastvermindering binnen de opdracht van de leerkracht wordt doorgeschoven naar de discussie over het loopbaanpact. De duidelijke invulling van de opdrachten van leerkrachten mag niet op de lange baan worden geschoven, stelt de spreker.

Ze is blij dat er een meerjarenplanning is voor de capaciteitsdossiers. In 2010, toen er voor het eerst middelen waren voor capaciteit, heeft het GO! sterk moeten inzetten op modulaire units om de kinderen een plaats te kunnen geven. Gezien de aanhoudende groei van de schoolbevolking zijn er echter duurzame oplossingen nodig. De versnippering heeft te maken met de bijkomende budgetten die werden toegekend, verduidelijkt de spreker. Voor DBFM2 moesten er op korte termijn projecten worden ingediend. Voor een degelijk bouwdoos binnen DBFM is echter een zeker volume nodig. Aannemers tekenen immers zelden in op te kleine projecten. Daardoor is het moeilijk om de middelen vastgelegd te krijgen. Door de versnippering gebeuren de verdelingen ook niet altijd conform OD II. Daardoor wordt het moeilijk om de correcte evenwichten te realiseren.

Andere onderwijsverstrekkers hebben altijd de kans om de gebouwen of de gronden die het GO! verkoopt aan te kopen, maar in werkelijkheid hebben ze daarvoor nooit interesse betoond, behalve in één geval in het Gentse. De infrastructuur die te koop aangeboden wordt, is immers niet bruikbaar zonder grote investeringen. Hoe dan ook moet het GO! de waarde wel inschatten volgens de regels van de Vlaamse overheid. Het probeert de opbrengst ook te maximaliseren, om daarmee het eigen onderwijs verder uit te bouwen.

Het FMIS, het managementinformatiesysteem van het GO!, is momenteel in opbouw, licht Raymonda Verdyck toe. Alle patrimonía zitten erin, en nu wordt ook de detailinformatie ingebracht. Het systeem wordt opgebouwd samen met de integraalplannen. Er zijn al gegevens over de verhouding tussen de leerlingen-aantallen en het beschikbare patrimonium. Binnen enkele jaren moeten ook de onderhoudsnoden opgenomen zijn. Dan wordt het mogelijk om de middelen voor grote en kleine infrastructuurwerken optimaal in te zetten en om de gebouwen optimaal te benutten. De koppeling van de integraalplannen aan FMIS heeft in Mechelen bijvoorbeeld al tot de vaststelling geleid dat een verschuiving van een gebouw van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs de capaciteitsproblematiek deels kon oplossen. In dat kader heeft men ook een CLB verplaatst. Als het GO! de problemen zelf kan aanpakken, komt het dus geen geld vragen bij de Vlaamse overheid, merkt de spreker op.

Het GO! ziet inclusie als een manier om naar het onderwijs te kijken. Het GO! wil uitgaan van de mogelijkheden van de kinderen, om hen toe te leiden naar de juiste ondersteuning. Op heel lange termijn zou men de tweedeling tussen gewoon en buitengewoon onderwijs kunnen laten verdampen. De huidige benaming draagt niet bij tot een inclusieve samenleving. De expertise en de ondersteuning mogen natuurlijk niet verdwijnen. Nu ligt de nadruk nog vaak op de functiebeperkingen. In de toekomst zou men moeten evolueren naar een inclusieve samenleving die leert omgaan met de verscheidenheid, net zoals men leert omgaan met de verscheidenheid in sociaaleconomische achtergronden. Binnen die benadering zal men in sommige gevallen veel individueler moeten optreden. In andere gevallen zal men kunnen kiezen voor een bredere invulling. De expertise werd ingezet in het ondersteuningsmodel en in de waarborgregeling. Zo kan men op een meer omarmende manier omgaan met jonge mensen. De inspanningen van het GO! voor het uitwerken van het ondersteuningsmodel werden niet gehonoreerd, integendeel, ze werden afgestraft, stelt de spreker. Dat is het gevolg van de lineaire benadering.

Inzake de werkingsmiddelen voor de internaten buitengewoon onderwijs is er een fundamenteel verschil tussen het GO! en de katholieke koepel. Een arrest van het Grondwettelijk Hof bepaalt dat de internaten van het GO! deel uitmaken van het onderwijs en dat ze bijgevolg onderworpen zijn aan artikel 24 van de Grondwet over de vrije keuze. Het personeel van deze internaten wordt ingezet vanuit het onderwijs. De werkingsmiddelen zouden moeten worden berekend op basis van het aantal leerlingen in de internaten voor buitengewoon onderwijs. Door een leemte in het Financieringsdecreet van 2008 krijgen de internaten echter geen werkingsmiddelen meer. Intussen gaat het om een bedrag van 3 miljoen euro per jaar. Dat gaat ten koste van de werkingsmiddelen van scholen en internaten van het gewone onderwijs. Sinds 2009 heeft het GO! gevraagd om deze situatie te regulariseren. Dat is inderdaad opgenomen in een decreet, maar daaraan werden nooit middelen gekoppeld, stelt Raymonda Verdyck.

Een andere problematiek is die van de internaten met permanente openstelling. Sommige kwetsbare kinderen verblijven het hele jaar door in een internaat. In de weekends en in de vakanties worden ze van het internaat overgebracht naar een opvangcentrum. Een gemengde commissie Onderwijs-Welzijn heeft dan beslist om die internaten onder gemengd toezicht te plaatsen. Het personeel van deze

internaten zou op termijn overgaan naar de welzijnsomkadering. Ook die acht internaten krijgen geen werkingsmiddelen, behalve 350.000 euro voor acht internaten uit het budget Welzijn.

Het gezinsvervangend tehuis van het GO! in Kuurne kampt met een onvoldoende personeelsbezetting en de middelen voor omkadering zijn er te beperkt. Het systeem van de IPO's geldt daar niet. Voor de IPO's is het niet duidelijk wat er zal gebeuren na de overgangsperiode die loopt tot 31 augustus 2018. De kinderen in deze internaten kunnen ook geen gebruik maken van de persoonsvolgende financiering omdat de IPO's niet erkend zijn als multifunctioneel centrum.

Voor de capaciteitsmiddelen en voor OD II is er in de loop van de jaren een regularisatie doorgevoerd. Ondertussen zijn de middelen daar in evenwicht gebracht, schetst de spreker.

De afbouw van het personeel is zeker een knelpunt voor de centrale diensten, beklemtoont de spreker. De verschillende scholengroepen samen beschikken over ongeveer 500 contractuele werknemers die niet op de klasvloer staan. Het gaat om onder andere meester-, vak- en dienstpersoneel, ondersteunend administratief personeel en infrastructuurverantwoordelijken. Ze zorgen voor administratieve ondersteuning, het busvervoer van de leerlingen, het onderhoud van de gebouwen of volgen de kleinere infrastructuurwerken mee op. Gemiddeld gaat het over ongeveer twintig mensen per scholengroep. Het kerntakendebat en de bestuurlijke optimalisatie moeten de inzet van deze mensen nog verbeteren.

Het GO! zet sterk in op de brede open school. Op dat vlak zijn er echter nog bepaalde knelpunten. De infrastructuur leent zich daar echter niet altijd toe. Soms zijn er bijvoorbeeld geen afgescheiden ruimtes die een benutting door derden mogelijk maakt. Het benutten van de infrastructuur buiten de schooluren vergt ook inzet van personeel. Bovendien kan een te intensieve benutting door niet-onderwijsgerelateerde derden gevolgen hebben voor de onroerende voorheffing en de btw bij nieuwbouw, wat op zijn beurt een impact zou hebben op de huurprijs. De scholen zijn namelijk vrijgesteld van onroerende voorheffing en ze betalen een lager btw-tarief voor nieuwbouw. De problemen van onzorgvuldigheid of zelfs van vandalisme zijn soms niet evident, maar kunnen worden opgelost in onderling overleg.

Het GO! werkt met een getrappt klachtensysteem. De klager komt zeker niet terecht bij de persoon die hem of haar ook beoordeelt. In alle scholengroepen zijn er de wettelijk verplichte preventieadviseurs waar de personeelsleden terecht kunnen met vragen rond welzijn of pestgedrag. Daarnaast heeft elke scholengroep ook een externe preventiedienst. Het personeel kan zich ook wenden tot vertrouwenspersonen en als het dossier te delicaat is om behandeld te worden binnen de scholengroep, kan men zich wenden tot de Vlaamse Ombudsman. De centrale diensten van het GO! spelen vaak een bemiddelende rol ten aanzien van scholengroepen en scholen, aldus de spreker.

In de CVO-werking zijn er twee knelpunten. Het aantal lesuurscuristen dat een CVO moet realiseren om erkend te worden, is gestegen van 120.000 naar 700.000. Bovendien zijn de lerarenopleidingen daar uitgelicht. Het bijzonder decreet voorziet dat elke scholengroep een volledig aanbod kan realiseren. Door de decretale vereiste van 700.000 lesuurscuristen wordt dat echter onmogelijk. Om het aanbod te garanderen, zullen CVO's van verschillende scholengroepen moeten fusioneren. Sommige CVO's zullen dus werken binnen de gebouwen van een bepaalde scholengroep en behoren tot het bestuur van een andere scholengroep. Aan de CVO's worden nochtans geen infrastructuurmiddelen toegekend, waardoor ze vaak ondergebracht zijn in reguliere schoolgebouwen.

Het GO! heeft altijd gevraagd om de lerarenopleidingen te kunnen blijven aanbieden binnen de bestaande lokaliteiten. Het GO! is ook partnerschappen aangegaan met actoren binnen het hogeronderwijslandschap die dicht bij het GO! aansluiten, namelijk de publiekrechtelijke hogescholen en de universiteiten van Gent, Antwerpen en Brussel. Het GO! zal echter zelf niet meer de inrichter zijn. De publiekrechtelijke hogescholen gebruiken de leerplannen van het GO!. Het GO! wil vooral voorkomen dat er geen aanbod van lerarenopleidingen meer zou zijn vanuit 'neutrale' of minstens pluralistische instellingen. Indertijd moest twee derde van het personeel van het toenmalige rijksonderwijs zelf afkomstig zijn uit het rijksonderwijs. Dat is nu niet meer het geval. De pedagogische begeleiding levert wel schitterend werk om de mensen die uit andere onderwijskoepels afkomstig zijn, vertrouwd te maken met het pedagogisch project.

Binnen het thema van de bestuurlijke optimalisatie wordt er volop gewerkt aan de samenwerking over scholen en scholengroepen heen. Dat komt ook aan bod in de discussie rond de kerntaken en in het hr-beleid. Door het realiseren van een grotere complementariteit wil het GO! de capaciteiten en talenten van het personeel maximaal kunnen inzetten. Deze oefening wordt afgerond tegen april 2018. De nieuwe raden van bestuur die vanaf 1 april 2018 aan het werk gaan in de scholengroepen, zullen dat beleid implementeren.

Voor de pedagogische begeleiding is er een nieuwe organisatievorm op basis van regioclusters. Daar zitten mensen die alle onderwijsniveaus kunnen vatten en die zowel op de inhoud als op het systeem werken. Als een school niet optimaal functioneert, dan ligt het soms ook aan de schoolorganisatie. Het nieuwe systeem is nu zijn tweede jaar ingegaan en de reacties zijn positief. De draagkracht van de ondersteuning is groter geworden en de permanente beschikbaarheid is beter gegarandeerd.

De middelen voor de gesubsidieerde contractuelen werden binnen de scholengroepen geheroriënteerd om een hr-medewerker aan te werven, licht de spreker toe. Op dat vlak blijken de scholen nood te hebben aan ondersteuning. De autonomie van de directies is wel gegarandeerd. Het bijzonder decreet zegt duidelijk dat de directies verantwoordelijk zijn voor het personeelsbeleid. Zij moeten immers met het team kunnen werken en ze moeten weten welke complementaire competenties ze moeten kunnen inzetten.

Het bijzonder decreet bepaalt dat de CLB's deel uitmaken van de scholengroepen van het GO!. Toch moeten de CLB's een autonoom beleid kunnen voeren inzake begeleiding en oriëntering van leerlingen. Dat is decretaal bepaald en ook opgenomen in de overeenkomst. Als een CLB een leerling adviseert om verder te studeren in een andere scholengroep, leidt dat soms tot spanningen met de werkgever, de scholengroep. In een dergelijk geval treedt het GO! soms bemiddelend op. Er is ook samenwerking met andere officiële netten, want het aanbod aan CLB's is daar beperkt. Het GO! vindt wel dat de leerlingenbegeleiding gekoppeld moet blijven aan een pedagogisch project, zoals ook voorzien is in het bijzonder decreet. Het uitbouwen van grotere teams, met een andere teaminvulling, kan de kwaliteitsvolle ondersteuning wel helpen garanderen en kan een grotere autonomie ten aanzien van scholengroepen mogelijk maken.

Raymonda Verdyck zegt dat over de meerjarige capaciteitsmiddelen nog niet is overlegd tussen de netten. Er is wel contact binnen het overleg over het beleid dat wordt georganiseerd door AGION. Binnen de evaluatie van DBFM is bijvoorbeeld gebleken dat de andere onderwijsverstrekkers dezelfde knelpunten ervaren hebben, namelijk de rigiditeit en de berekeningswijze. Om het IPO in Sint-Niklaas, een DBFM-project, permanent te kunnen openstellen voor twintig leerlingen, moet het GO! bijvoorbeeld 90.000 euro extra betalen per jaar.

Over de invulling van OD II is er momenteel geen overleg, maar de verzuchtingen van de verschillende onderwijsverstrekkers zijn gekend. De spreker benadrukt nog dat het GO!, als gefinancierd onderwijs, slechts één geldschietter heeft. Het is dus logisch dat de gebouwen voor honderd percent met overheidsmiddelen betaald worden. De gebouwen blijven ook eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Bij andere onderwijsverstrekkers is dat anders.

Het GO! is blij om in deze fase nog te kunnen samenwerken met Flanders Synergy, dat over de expertise beschikt om de nodige ondersteuning te bieden. Ondertussen werd er binnen de pedagogische begeleiding echter ook veel expertise opgebouwd via vorming. Op termijn is het de bedoeling om dat in alle scholen door te voeren en volledig zelf op te nemen.

Dirk Mechelaere gaat in op de vraag over de beleggingen. Daarbij maakt hij een onderscheid tussen de centrale diensten en de scholengroepen. Binnen de centrale diensten kan men de reserves niet vrij aanwenden. Dat maakt deel uit van de begrotingsbesprekingen. Deze bedragen hebben ook een rechtstreekse impact binnen het ESR-vorderingensaldo. Daar worden de middelen iets vaker belegd, in producten die in principe geen risico inhouden en voor een periode van maximaal een jaar. Die producten zijn echter steeds moeilijker te vinden. De eventuele opbrengsten mogen aangewend worden binnen de begroting. Momenteel gaat het echter over minder dan 100.000 euro per jaar. Voor de pedagogische diensten geldt er wel een uitzondering. Daar mag 25 percent van de toegekende middelen in principe aangewend worden voor een volgend jaar.

De scholengroepen zijn niet verplicht om reserves aan te leggen voor een sociaal passief. Uit voorzorg doen ze dat echter wel. De begrotingen en de jaarrekeningen van de scholengroepen worden in eerste instantie goedgekeurd door de raden van bestuur van de scholengroepen. De centrale diensten oefenen wel toezicht uit. Zij stimuleren de scholengroepen om de middelen zo goed mogelijk aan te wenden via meerjarenbegrotingen. De reserves van de scholengroepen kunnen iets vrijer aangewend worden dan die van de centrale diensten. De centrale diensten volgen wel op of de gehanteerde aanpak logisch is. Soms zet men middelen opzij voor bepaalde uitgaven, bijvoorbeeld voor de wettelijk verplichte aanpassing van de hoogspanningscabines of voor het klein eigenaars-onderhoud, dat in principe een verantwoordelijkheid is van de scholengroepen. Gezien de verouderde infrastructuur is dat laatste een belangrijk aandachtspunt.

Raymonda Verdyck vult aan dat de middelen die gegenereerd worden via een verkoop ook op de reserves staan. Bovendien kan men het bedrag van de ordonnanceringskredieten niet altijd volledig benutten in het jaar van toekenning. Ook dat geld wordt soms doorgeschoven naar de reserves. Het geld is echter vastgelegd op de machtigingen, het is bestemd voor een bepaald bouwproject. Als de factuur binnenkomt, moet ze betaald worden.

Dirk Mechelaere merkt nog op dat bij de begrotingsopmaak en -controle initieel slechts 85 percent toegekend wordt van het geschatte noodzakelijke bedrag aan betalingskredieten voor infrastructuur. Dat is een tweede voorzichtigheidsprincipe, naast de regel dat de opbrengst van een verkoop pas twee jaar later mag worden gebruikt.

Koen Daniëls schetst dat het GO!, in tegenstelling tot de andere onderwijsverstrekkers, volledig binnen de consolidatiekring valt. Betekent dat ook dat men de beschikbare reserves niet kan gebruiken?

Raymonda Verdyck maakt een onderscheid tussen de eigen middelen die afkomstig zijn van verkopen en die nog niet bestemd zijn en de ordonnanceringskredieten. De eigen middelen mag men pas twee jaar later aanwenden, na

goedkeuring van de Vlaamse Regering in het kader van de begroting. Soms mag men ze niet volledig aanwenden, wat leidt tot een reserveopbouw. De middelen van de ordonnanceringskredieten moet men aanwenden op het ogenblik van de facturatie door de aannemer. Op een bepaald ogenblik waren er daarvoor meer middelen nodig dan er voor dat begrotingsjaar toegekend waren aan ordonnanceringskredieten. Toen heeft het GO! mogen interen op de reserves, besluit de spreker.

Kathleen HELSEN,
voorzitter

Kathleen KREKELS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AGION	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
aso	algemeen secundair onderwijs
bso	beroepssecundair onderwijs
btw	belasting over de toegevoegde waarde
buso	buitengewoon secundair onderwijs
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CODI	coördinerend directeur
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
DBFM	Design Build Finance Maintain
DICO	directeur-coördinator
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FMIS	Facility Management Informatie Systeem
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
ICCS	International Civic and Citizenship Education Study
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IPO	internaat met permanente openstelling
M-decreet	decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
OD	onderwijsdecreet
OKAN	onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers / onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers
OVSG	Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten
POV	Provinciaal Onderwijs Vlaanderen
PPGO	pedagogisch project van het gemeenschapsonderwijs
SES	socio-economische status
STEM	Science, Technology, Engineering and Mathematics
tso	technisch secundair onderwijs
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad